

Vallende blaadjes en dwarrelende liedjes

Na een zomer lang relatieve stilte op het vogelfront begint het met een zacht getik en gepruttel in de bosjes. Zou het ...? Dan klinkt vanuit het groen een helder liedje. Zonder veel ritme of structuur komt het aan gedwarreld. Dan hoor ik van andere Leiderdorpers dat zij hem weer in de tuin hebben gezien, 'hun' eerste roodborst van het seizoen!

Half oktober veeg ik de in grote hoeveelheden afgewaaide katjes van mijn ceder van het voetpad wanneer ik vanuit mijn ooghoeken iets zie

bewegen. Ik draai me om en daar zie ik mijn eersteling! Niet bang, maar wel oplettend, ziet hij/zij zijn of haar kans schoon om mee te profiteren van mijn werk. Ik een schone stoep, hij/zij een lekker insectenmaaltje. Net op tijd, want een groot deel van de katjes verdwijnt noodgedwongen in de groenbak. Maar speciaal voor de insecteneters onder de vogels die hier willen overwinteren laat ik ook op een hoop geveegde katjes in de tuin achter. Die vormen, mét het afgevallen blad, een aantrekkelijke plek voor wormen, insecten, spinnen, en andere kleine beestjes. Niet alleen verteren die dit groenafval, maar ze dienen ook zelf als voedselvoorraad voor, bijvoorbeeld, onze roodborst. Straks, als de winter echt los barst, zien we ze weer wroeten tussen de half verteerde bladeren, samen met merels en lijsters.

Maar terug naar nu, een periode waarin de roodborstzang lijkt te exploderen. Dat komt zo: in deze tijd vindt een ware volksverhuizing plaats in de roodborstwereld. Daarna houdt elk individu (ook de niet van de mannen te onderscheiden vrouwen) er 's winters een voedselterritorium op na dat met zang verdedigd moet worden. Een deel van 'onze' roodborsten trekt weliswaar naar het warmere Zuidwest Europa, maar de eerstejaars jongen moeten zich hier invechten tussen de volwassen 'blijvers'. Die verdedigen het gehele jaar door hun territorium. In deze periode arriveren ook nog eens Noord-Europese gasten die hier overwinteren. Wat eensgezinde samenzang lijkt, is dus in feite gebaseerd op stevige concurrentie!

Tussen de negatieve aantalsstatistieken van vele andere vogelsoorten valt de roodborst gelukkig positief op. Het gaat hier goed met hem. Nog wel. Laten we hopen dat dit aaibare vogeltje niet ook slachtoffer gaat worden van de drastische afname van vliegende insecten die recent is aangetoond: in de afgelopen 27 jaar is driekwart daarvan verdwenen. Dat kan niet worden opgevangen door de zaadjes en besjes die hij 's winters ook wel eet.

Als een stalker volgt hij mij en mijn bezem. Vliegt dan een struik in, en is tussen het vrolijk gekleurde herfstblad meteen niet meer te zien. Wonderbaarlijk hoe zo'n opvallend gekleurd vogeltje onzichtbaar kan zijn. Toch verradt hij zich. Vanuit het struikgewas dwarrelt een helder liedje achter de vallende bladeren aan.

Tekst: Tineke Sommeling

Foto: Adri de Groot (Vogeldagboek.nl)

Underschrift foto: Ook in de herfst verdedigt de roodborst zijn woonstek met een liedje.